

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2014-1-34

(Önaraştırma)

Karar Sayısı : 14-22/427-191

Karar Tarihi : 25.06.2014

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI

Üyeler : Kenan TÜRK, Dr. Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR,
Fevzi ÖZKAN, Dr. Metin ARSLAN, Doç. Dr. Tahir SARAÇ

B. RAPORTÖRLER: Şamil PİŞMAF, Başak ARSLAN, Muhammed Safa UYGUR,
Metin DEMİRCİ

C. BAŞVURUDA

BULUNAN : Salih Ali TAVSATMAZ

Temsilcisi: Av. İrfan COŞGUN

Büyükdere Cad. Kuğu İş Mrk. No:81 K:5 D:9-10 Mecidiyeköy/İstanbul

D. HAKKINDA İNCELEME

YAPILAN : Opet Petrolcülük A.Ş.

Kısıklı Mah. Sarıgazi Cad. No:65 34696 Üsküdar/İstanbul

(1) **E. DOSYA KONUSU:** Opet Petrolcülük A.Ş.'nin yapmış olduğu dikey anlaşma ve çeşitli uygulamalar yolu ile 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun ve 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'ni ihlal ettiği iddiası.

(2) **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Yapılan başvuruda özetle;

- Başvuruya konu Akaryakıt ve LPG istasyonunun bulunduğu taşınmazın 24.03.2014 tarihinde tapu sicil müdürlüğünden satın alındığı ve söz konusu taşınmaz üzerinde Opet Petrolcülük A.Ş. (OPET) lehine 11.03.2004 tarihli kira şerhi bulunduğu,

- Tapuya şerh edilen kira sözleşmesinin imzalandığı tarihte Ufuk Petrol Ürünleri Tic. ve San. Ltd. Şti. (UFUK PETROL)'nin malik olduğu, söz konusu tarihlerde UFUK PETROL ile OPET arasında akaryakıt bayilik sözleşmesi imzalandığı ve UFUK PETROL'ün 11.03.2004 tarihinden bu tarihe kadar OPET ile akaryakıt bayilik faaliyetine devam ettiği,

- OPET'in 2002/2 sayılı Tebliğ'e aykırı davranarak söz konusu akaryakıt ve LPG istasyonunda farklı akaryakıt dağıtım firmalarının ticari faaliyetini engellediği,

- Ayrıca UFUK PETROL ile arasındaki bayilik ilişkisinin OPET tarafından haksız ve hukuka aykırı olarak feshedildiği, dolayısıyla bayilik ilişkisi sona erdiğinden söz konusu kira sözleşmesinin de konusuz kaldığı, bu sebeplerle kira şerhinin kaldırılması gerektiği ifade edilerek, OPET hakkında gerekli işlemlerin yapılması talep edilmiştir.

(3) **G. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 18.04.2014 tarihinde giren başvuru üzerine hazırlanan 29.04.2014 tarih ve 2014-1-34/İİ sayılı İlk İnceleme Raporu, 08.05.2014 tarihli Kurul toplantısında görüşülmüş ve önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. Konuya ilişkin karar uyarınca düzenlenen 12.06.2014 tarih ve 2014-1-34/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.

(4) **H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda;

- OPET ile UFUK PETROL ve Salih Ali TAVSATMAZ arasındaki dikey ilişkinin 18.09.2015 tarihine kadar 2002/2 sayılı Tebliğ kapsamında grup muafiyetinden yararlandığı,

- Dolayısıyla OPET hakkında 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına yer olmadığı ve şikâyetin reddinin gerektiği ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

- (5) Dosya konusuna ilişkin olarak bilgi isteme yazısına cevaben OPET tarafından gönderilen yazıda özetle;
- UFUK PETROL ile OPET arasında 09.03.2004 tarih ve 15 yıl süreli, 28.12.2006 tarih ve birer yıllık yenilemeler ile azami beş yıl süreli, 18.09.2010 tarih ve beş yıl süreli bayilik sözleşmeleri imzalandığı,
 - UFUK PETROL'ün maliki olduğu istasyonda 11.03.2004 tarihinde OPET'e 15 yıl süreli kira hakkı tanındığı,
 - Taraflar arasında bahse konu sözleşmelerin 4054 sayılı Kanun ve ilgili mevzuata uyumlu hale getirilmesi amacıyla 30.11.2010 tarihinde bir protokol imzalandığı, ayrıca 02.09.2010 tarihinde kira sözleşmesinin süresinin de 18.09.2015 tarihine kadar geçerli olacak şekilde kısaltıldığı,
 - 30.01.2014 tarihinde UFUK PETROL ile OPET arasında dosya konusu dikey ilişkinin yeniden beş yıl müddetle uzatılabilmesi amacıyla protokol imzalandığı, bununla birlikte kira sözleşmesinin süresinde herhangi bir değişikliğe gidilmediği,
 - 02.04.2014 tarihinde bahse konu protokolün OPET tarafından feshedildiği ve gönderilen bir ihtarname ile OPET'in kira hakkına istinaden istasyonun OPET'e tesliminin talep edildiği,
 - Açılan "Men'i Müdahale" davası sonucunda mahkemece istasyonun OPET'e teslimine karar verildiği belirtilmiştir.
- (6) Dosyada yer alan bilgi ve belgelerin incelenmesinden; UFUK PETROL ile OPET arasında 09.05.2004 tarihinde 15 yıl süreli bayilik sözleşmesi imzalandığı, 11.03.2004 tarihinde de istasyon üzerinde OPET lehine 15 yıl süreli kira hakkı tesis edildiği, ancak 02.09.2010 tarihinde bu kira hakkının 18.09.2015 tarihine kadar kısaltıldığı ve izleyen süreçte taraflar arasında 18.09.2010 tarihinde beş yıl süreli yeni bir bayilik sözleşmesi imzalandığı anlaşılmaktadır.
- (7) Bunun yanı sıra, 30.01.2014 tarihinde UFUK PETROL ile OPET arasında dosya konusu dikey ilişkinin yeniden beş yıl müddetle uzatılabilmesi amacıyla bir protokol imzalandığı, ancak bahse konu protokolün OPET tarafından 02.04.2014 tarihinde feshedildiği, istasyonun 17.04.2014 tarihli geçici tedbir niteliğindeki mahkeme kararı gereğince OPET'e teslim edildiği görülmektedir.
- (8) Konuyla ilgili olarak 2002/2 sayılı Tebliğ hükümleri, anılan Tebliğ'in açıklanmasına ilişkin çıkarılan Dikey Anlaşmalara İlişkin Kılavuz ve Kurulumuz kararları çerçevesinde; OPET ile UFUK PETROL arasındaki dikey ilişkinin; kurulduğu tarih itibarıyla söz konusu istasyonda faaliyet gösteren bayi ile malikin ilişkili olması sebebiyle 2002/2 sayılı Tebliğ'in 5. maddesinde öngörülen istisna hükmü kapsamında olmadığı, ayrıca yeni bir istasyon niteliği de taşıması nedeniyle Kurulumuzun yerleşik kararlarında ortaya koymuş olduğu koşulları karşılamadığı ve dikey anlaşmaya bireysel muafiyet tanınmayacağı değerlendirilmektedir.
- (9) Bununla birlikte, taraflar arasında 2004 yılından bu yana süregelen bir ilişkinin bulunmasına rağmen, 01.09.2010 tarihinde OPET ile UFUK PETROL arasında Ek Kira Sözleşmesi akdedildiği ve 18.09.2010 tarihinde ise beş yıl süreli yeni bir bayilik sözleşmesi imzalandığı görülmektedir.
- (10) Dikey Anlaşmalara İlişkin Kılavuz'un 35. paragrafında "... Beş yıllık süreyi aşacak şekilde zımnen yenilenebilen rekabet etmeme yükümlülükleri de grup muafiyeti kapsamında değildir. Ancak, süresi beş yılı aşmayan veya beş yıldan sonraki uzatmanın her iki tarafın açık iradesi ile mümkün olduğu ve alıcının beş yıllık süre sonunda rekabet etmeme şartına son vermesini engelleyen herhangi bir durumun olmadığı hallerde rekabet etmeme yükümlülüğü grup muafiyetinden yararlanacaktır. ..." şeklinde açıklama yer almaktadır.

14-22/427-191

- (11) Ayrıca Kurulumuzun önceki kararlarında da belirtildiği üzere, uzun süreden beri devam eden dikey ilişkilerde, taraflar arasındaki dikey ilişkiye esas teşkil eden sözleşmelerin, tarafların özgür iradeleriyle imzaladıkları yeni sözleşmeler yoluyla yenilenmesi yeni bir irade beyanı olarak kabul edilebilmekte ve bu şekilde duruma göre taraflar arasında yeni bir dikey anlaşmanın yapıldığından bahisle bu durum, grup muafiyeti kapsamındaki sürelerin hesaplanmasında göz önüne alınmaktadır.
- (12) Somut olayda da, başvuruya konu taşınmaz üzerinde 18.09.2010 tarihinde OPET ile UFUK PETROL arasında yeni bir bayilik sözleşmesi akdedilmiş olması ve 01.09.2010 tarihli Ek Kira Sözleşmesi uyarınca 11.03.2004 tarihinde OPET lehine tanınan 15 yıl süreli kira hakkı süresinin de tapuda 18.09.2015 tarihine kısaltılması dikkate alındığında, anılan sözleşmeler yoluyla yeni bir dikey anlaşma kurmak yönünde taraf iradelerinin yenilendiği, bu doğrultuda söz konusu dikey ilişkinin 18.09.2015 tarihine kadar 2002/2 sayılı Tebliğ ile tanınan grup muafiyetinden yararlandığı kanaatine varılmıştır.

J. SONUÇ

- (13) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre;
1. Opet Petrolcülük A.Ş. ile Ufuk Petrol Ürünleri Tic. ve San. Ltd. Şti. ve Salih Ali TAVSATMAZ arasındaki dikey ilişkinin, 18.09.2015 tarihine kadar 2002/2 sayılı Tebliğ kapsamında grup muafiyetinden yararlandığına,
 2. Bu nedenle 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca şikayetin reddi ile soruşturma açılmamasına
- OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.